

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003213

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-10-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №154 від 05.10.2023

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горбайчук Людмила Василівна

2. Liudmyla V. Horbaichuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 15-09-2023

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Горбайчук Людмила Василівна

Код за ЄДРПОУ: 2826618369

Місцезнаходження: Вул. Тимофія Шамрила, буд. 3-б, кв. 26/5, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 1990

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.21.31, 10.21.41, 10.21.51, 10.16.

Тема дисертації:

1. Правові засади забезпечення дохідної частини місцевих бюджетів в умовах децентралізації влади
2. Legal principles of ensuring the revenue part of local budgets in conditions of decentralization of power

Реферат:

1. Дисертація є комплексним дослідженням правового забезпечення дохідної частини місцевих бюджетів в умовах децентралізації влади в Україні. У дисертації досліджено особливості фінансово-правової природи місцевих бюджетів з огляду на різні аспекти змістовного тлумачення поняття місцеві бюджети, розроблені у науці фінансового права. Виявлено підходи до розуміння понять «місцевий бюджет» та «бюджет місцевого самоврядування» та обґрунтовано потребу у вдосконаленні українського законодавства у частині їх розмежування шляхом закріплення у бюджетному законодавстві та законодавстві про місцеве самоврядування єдиних підходів до тлумачення зазначених понять. З'ясовано, що фінансово-правова природа місцевого бюджету проявляється у тому, що місцевий бюджет є системою відносин щодо розподілу й перерозподілу частини вартості валового продукту з метою формування фонду фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування для задоволення потреб місцевого населення. Місцеві бюджети

забезпечують самостійність органів місцевого самоврядування, що надає їм можливість якомога повніше задовольняти потреби мешканців громад. У ході дослідження виявлено, що в процесі становлення і розвитку бюджетної системи України правове регулювання дохідної частини місцевих бюджетів зазнавало постійних змін. На даний час в Україні реформування бюджетних відносин відбувається у напрямку забезпечення бюджетної автономії та фінансової самостійності місцевих бюджетів. Зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів та розвиток їх самостійності здійснюється шляхом досягнення збалансованості між бюджетами по вертикалі та вирівнювання місцевих бюджетів по горизонталі. Розширення фінансової самостійності органів місцевого самоврядування, за рахунок зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів активізувалось із проведенням реформи децентралізації влади, і у зв'язку із внесенням низки змін до бюджетного та податкового законодавства України було розширено склад доходів місцевих бюджетів. Місцеві бюджети є ваговою складовою бюджетної системи країни, тому зміна умов їх формування та виконання може суттєво позначитися на збалансованості національної бюджетної системи, фінансовій безпеці країни загалом. Роль місцевих бюджетів можна визначати шляхом вирахування частки доходів та видатків місцевих бюджетів у зведеному бюджеті України, оцінюючи таким чином участь місцевого самоврядування у розв'язанні нагальних проблем соціально-економічного розвитку країни та окремих громад, певну обмеженість функцій центральних органів влади. Дана частка є загальним показником, має відображати рівень фінансової незалежності органів місцевого самоврядування і давати змогу оцінити ступінь розвитку місцевих бюджетів. Вітчизняне законодавство про місцеві бюджети в своєму розвитку пройшло ряд етапів, які мають свої особливості, які визначаються характером розвитку українського суспільства. У дисертації розглянуто та охарактеризовано основні етапи розвитку законодавства України про місцеві бюджети. З часу проголошення незалежності України на основі періодичності оновлення базового спеціального бюджетного закону можна виокремити чотири відносно самостійні етапи розвитку законодавства про місцеві бюджети. Перший етап характеризується створенням законодавчого підґрунтя для регулювання бюджетних відносин на території незалежної держави – України, поступовий відхід від підходів, що домінували у радянському бюджетному законодавстві. Таким чином, даний етап можна назвати підготовчим, оскільки з одного боку його здобутком стало прийняття низки законодавчих актів, які не існували до цього часу на території України як самостійної держави. З іншого боку, окремі закони, які діяли у радянські часи, були прийняті у нових редакціях, і продовжували діяти на території незалежної України. Аналіз законодавства щодо другого етапу, пов'язаного з розвитком системи місцевих бюджетів, свідчить про збереження у ньому централізації повноважень у питаннях розподілу бюджетних коштів, залежність бюджетів нижчого рівня від бюджетів вищого рівня та відсутність фінансової автономії і самостійності органів місцевого самоврядування. Третій етап пов'язаний із комплексним оновленням бюджетного та податкового законодавства шляхом прийняття відповідних кодифікованих актів. Такі зміни стосувалися не тільки джерел доходів місцевих бюджетів, які не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів, а й розширення переліку джерел формування бюджету розвитку місцевих бюджетів за рахунок чого планувалось збільшити обсяг власних доходів місцевих бюджетів. Четвертий етап – за своїм змістом і спрямуванням являє собою етап проведення реформ, зокрема, в частині децентралізації влади та фінансової децентралізації.

2. The dissertation is a comprehensive study of the legal provision of the revenue part of local budgets in the conditions of decentralization in Ukraine. Approaches to understanding the concepts of "local budget" and "budget of local self-government" have been identified and the need to improve Ukrainian legislation in terms of their delineation has been substantiated by establishing uniform approaches to the interpretation of these concepts in budget legislation and legislation on local self-government. It was found that the financial and legal nature of the local budget is manifested in understanding it as a system of relations regarding the distribution and redistribution of part of the value of the gross product with the aim of forming a fund of financial resources of local self-government bodies to meet the needs of the local population. Local budgets ensure the independence of local self-government bodies, which gives them the opportunity to meet the needs of community residents as fully as possible. The expediency of understanding the role of local budgets through the calculation of the share of local budget revenues and expenses in the consolidated budget of Ukraine is substantiated, thereby evaluating the

participation of local self-government in solving urgent problems of the socio-economic development of the country and individual communities, a certain limitation of the functions of central authorities. It is emphasized that this share is a general indicator that should reflect the level of financial independence of local self-government bodies and make it possible to assess the degree of development of local budgets. The dissertation examines and characterizes the main stages of the development of Ukrainian legislation on local budgets. The first (preparatory) stage is characterized by the creation of a legislative basis for the regulation of budgetary relations on the territory of an independent state - Ukraine, and, accordingly, a gradual departure from the approaches that dominated Soviet budgetary legislation. The second stage of the development of the legislation is related to the development of the system of local budgets while preserving the normative approach to the centralization of powers regarding the distribution of budget funds, observing the "tradition" of the dependence of lower-level budgets on higher-level budgets and the lack of financial autonomy and independence of local self-government bodies. The third stage is singled out, related to the comprehensive updating of budget and tax legislation, which was manifested in the adoption of relevant special codified acts. It was emphasized that the process of codification of Ukrainian legislation covered not only the issue of revenue formation of local budgets, but also taking into account the determination of the volumes of inter-budgetary transfers, due to which it was planned to increase their volume. It was established that the fourth stage in terms of its content and functional direction is the stage of carrying out reforms of power decentralization and financial decentralization, which made it possible to significantly expand the revenue part of local budgets due to the upward revision of the rates of deductions of certain national taxes and fees to local budgets, as well as the transfer of certain national taxes at the local level. It was concluded that the legislative changes of this period fixed: increasing the budgetary and financial independence of local budgets; deprivation of the right to exercise the powers delegated by the state to local self-government bodies in villages, towns, and cities of district significance that have not united; decentralization of spending powers in the social and cultural sphere and a clear division of competences formulated according to the principle of subsidiarity. The dissertation determined that ensuring the financial stability of local budgets should be based on such principles as: publicity, transparency and participatory formation of the revenue part of local budgets; independence and security of the formation of local budget revenues in order to realize self-sufficiency in the implementation of basic expenditures at the local level; allocation of revenues between budgets, the principle of allocation of revenues between budgets in accordance with the directions of their use by relevant local self-government bodies; cooperation between local self-government bodies for the purpose of fulfilling joint tasks of territorial development and providing services to the population.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Горбайчук Л. В. Фінансова децентралізація в Україні: питання законодавчого регулювання. Правова держава. Щорічник наукових праць. 2018. Вип. 29. С. 416–425.
- Горбайчук Л. В., Габрелян А. Ю. Проблемні питання використання коштів, що надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва. Правові системи. 2018. №№ 1–2. С. 290–302.
- Горбайчук Л.В. Правові аспекти ефективного використання коштів, що надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва в умовах

децентралізації. Держава і право. Серія. Юридичні науки. 2018. Випуск 81. С. 211-226.

- Gorbaychuk Lyudmila (2020). Economical and legal aspects of financial decentralization in Ukraine. European political and law discourse. Volume 7. Issue 3. P. 150-157. URL: <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2020/2020-7-3/23.pdf> (Web of Science та Scopus)
- Горбайчук Л.В. ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ THE IMPACT OF THE PANDEMIC ON THE FORMATION OF LOCAL BUDGET REVENUES / Юридичний науковий електронний журнал / Вип.10. 2022 . С.403-406.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0117U002704; 119V103169

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нагребельний Володимир Петрович

2. Volodymyr P. Nahrebelnyi

Кваліфікація: к. ю. н., с.н.с., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Музика-Стефанчук Оксана Анатоліївна

2. Oksana A. Muzyka-Stefanchuk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7986-7149

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Легеца Юлія Олександрівна

2. Yuliia O. Leheza

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4896-3178

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Дніпровська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070743

Місцезнаходження: проспект Дмитра Яворницького, буд. 19, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семчик Ольга Олександрівна

2. Olha O. Semchuk

Кваліфікація: к.ю.н., с.н.с., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6155-0749

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Батанов Олександр Васильович
2. Oleksandr V. Batanov

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0239-4539

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Андрійко Ольга Федорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Андрійко Ольга Федорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Скрипнюк О.В.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна